

[Jens Thoft]

amerikanske flåde jo ikke er underkastet Sac-lant, den er ikke underkastet NATO-kommando. Det betyder altså, at vi i en krisesituation meget vel kan have den opfattelse i NATO og vel især i de nordiske lande, at det, der er behov for for at neddrosle krisen, er, at supermagternes flåder ikke kommer for tæt på hinanden. Jeg tænker også på hele den filosofi, der lå bag Palmekommissionens rapport, om at skille supermagternes våbenopbygning ned gennem Europa. Det samme gælder for havområderne: jo tættere de er ved hinanden, jo større er risikoen for regulære sammenstød, krig ved fejltagelser, misforståelser osv.

I sådan en situation vil vi meget let opleve, at den danske og den norske regering anbefaler – måske sammen med hele den øvrige del af det europæiske NATO – at USA holder sin flåde, hvor den er, dvs. ikke alt for tæt ved Kolabasen, hvor USA i kraft af den nye maritime strategi rykker den offensivt og aggressivt frem, som det hedder i admiral Watkins' papir om den maritime strategi.

Hvad gør vi i en sådan situation? Vi må konstatere, at dér overlader vi det fuldt og helt til USA, og det bekymrer mig meget, at vores udenrigsminister i den debat, vi har haft i dag, har været helt og fuldt talerør for interesser, der efter min bedste opfattelse ikke er nordiske og ikke er europæiske. Vi har tidligere i denne måned drøftet, hvem der gik andres ærinde, men jeg må konstatere, at udenrigsministeren i denne debat entydigt har forfægtet synspunkter, som er amerikanske, og som hverken er i nordisk eller vesteuropæisk og da slet ikke i dansk interesse.

Lasse Budtz (S):

I Socialdemokratiet anerkender vi i høj grad den bredere sammenhæng mellem situationen i det nordiske område og det øvrige Europa og de omkringliggende områder. Vi kan naturligvis godt se, at det er et regionalt problem, men at det må ses i en større sammenhæng, er indlysende. Vi kan også godt se, at det kan ses i en større sammenhæng end blot den militære. Absolut. Vi synes i højeste grad, at der er grund til at tale om en række af de ting, som er nævnt i hr. Per Stig Møllers dagsordensforslag, men jeg bliver nødt til at sige, at vi synes, at hr. Per Stig Møllers dagsordensforslag er lidt for bredt, for lidt konkret, der er simpelt hen for lidt uden-

rigspolitik i det. Det er lidt for romantisk, der er lidt for meget Holger Drachmann: »... vi vil fred her til lands, sankte Hans, sankte Hans!« Vi kan ærlig talt ikke rigtig se, at det dækker det, vi beskæftiger os med her, og slet ikke det, selve forespørgslen drejer sig om.

Udenrigsministeren har jo på én gang skuffet mig, men samtidig ikke på nogen måde overrasket mig, fordi nu lige her til sidst kunne han naturligvis ikke lade være med at lade den gamle stil komme frem, og det er jeg egentlig lidt ked af, fordi jeg må indrømme, at hvis hr. Per Stig Møllers dagsorden var præget af Holger Drachmann, så var udenrigsministerens tale i så høj grad præget af Pentagon, som den næsten overhovedet kunne være. Det var som at være til et af disse kursus, man kan komme til i Washington – i øvrigt med stort udbytte, især når det er amerikanerne selv, der fremfører argumenterne, og de ikke fremføres af andre.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor udenrigsministeren ikke slapper lidt mere af, kommer os andre lidt mere i møde, især i betragtning af at der er et ganske klart manifesteret flertal i dette Folketing, som ikke deler ministerens opfattelser. Hvorfor ministeren aldrig nogen sinde forsøger at komme dette uimodsigelige flertal i møde, må jeg indrømme jeg faktisk ikke forstår.

Andet afsnit i vores dagsorden er på ingen måde indsnævrende eller begrænsende. Norden kan for os være meget, og vi har med vilje ikke sat grænser på på nuværende tidspunkt af den simple grund, at der jo er forskellige udvalg, der drøfter spørgsmålet om zonen. Men anden del af dagsordensforslaget er ganske nøje i overensstemmelse med den parlamentariske nordiske kommissions former for udtryk om zonen. Og denne kommission repræsenteres af et flertal i samtlige nordiske parlamenter, og jeg synes nok, at ministeren, når han begynder at opridse disse problemer med Island, Kolahalvøen og de baltiske lande i relation til Østersøens inddragen, faktisk helt åbent gør rede for sine ønsker om at sabotere hele ideen med Norden som en atomvåbenfri zone. Det synes jeg ministeren skulle stille sig op og sige fuldstændig åbent og ærligt. For det, det hele drejer sig om for ministeren, er at sabotere ideen, og det er bl.a. for at forfølge instruktionerne til embedsmændene i embedsmandskommissionen, at ministeren nu her til sidst tilspidser debatten på en måde, som er fuldstændig unød-